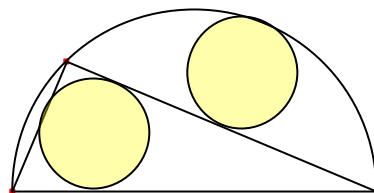
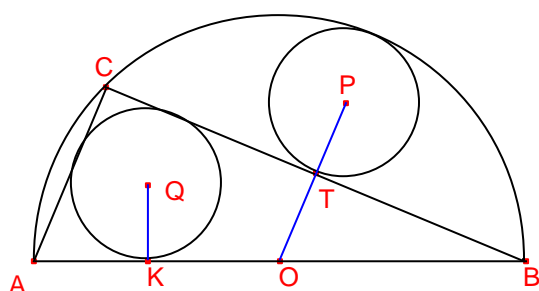

Problemes de Geometria per a l'ESO 362

3611.- En una semicircumferència s'ha dibuixat un triangle i dos cercles iguals, un inscrit al triangle i l'altre tangent al semicercle i a un costat del triangle. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del semicercle.

Solució:

Siga la semicircumferència de centre O i diàmetre $\overline{AB} = 2R$

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC, C = 90^\circ$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PT} = r$

Siga la circumferència de centre Q i radi $\overline{QK} = r$

T és el punt mig de la corda $\overline{BC}$

$\overline{OT}$ perpendicular a la corda $\overline{BC}$

$\overline{OT} = R - 2r$

Els triangles rectangles $\triangle ABC, \triangle OBT$ són semblants i de raó $2 : 1$

$\overline{AC} = 2 \cdot \overline{OT} = 2R - 4r$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ABC$:

$\overline{BC} = 4\sqrt{-r^2 + rR}$

La circumferència de centre Q està inscrita al triangle rectangle $\triangle ABC$:

$$r = \frac{2R - 4r + 4\sqrt{-r^2 + rR} - 2R}{2}$$

$$r = -2r + 2\sqrt{-r^2 + rR}$$

$$3r = 2\sqrt{-r^2 + rR}$$

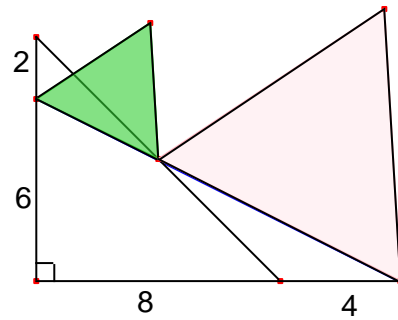
Resolent l'equació:

$$r = \frac{4}{13}R$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_0} = \frac{2 \cdot r^2}{\frac{1}{2}R^2} = \frac{2 \cdot \frac{16}{169}}{\frac{1}{2}} = \frac{64}{169}$$

3612.- En la figura, calculeu la proporció entre les àrees dels dos triangles equilàters ombrejats.

Solució:

Siga el triangle rectangle isòsceles $\triangle ABC$, $\overline{AB} = \overline{AC} = 8$, $\angle ABC = \angle ACB = 45^\circ$
 $\angle FBD = 135^\circ$

Siga $\alpha = \angle ADE$

Siguen $\overline{DF} = x$, $\overline{EF} = y$

$\angle BFD = \angle EFC = 45^\circ - \alpha$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle BDF$:

$$\frac{4}{\sin(45^\circ - \alpha)} = \frac{x}{\sin 135^\circ}$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\triangle EFC$:

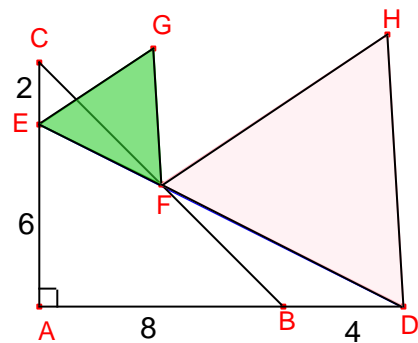
$$\frac{2}{\sin(45^\circ - \alpha)} = \frac{y}{\sin 45^\circ}$$

Dividint les dues expressions:

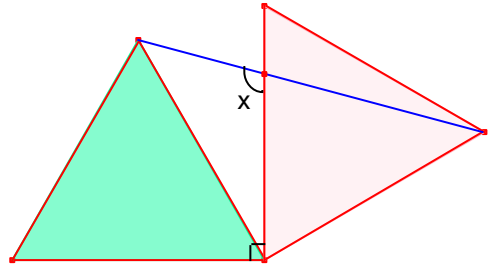
$$\frac{y}{x} = \frac{1}{2}$$

La proporció entre les àrees dels dos triangles equilàters és:

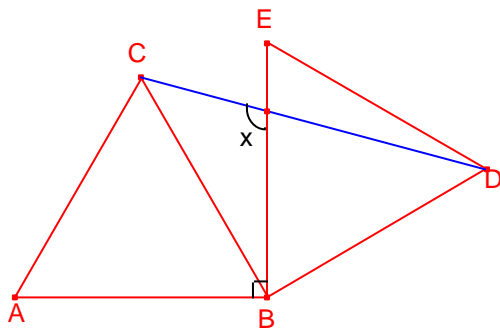
$$\frac{S_{EFC}}{S_{BDF}} = \left(\frac{y}{x}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

3613.- En la figura, els dos triangles ombrejats són iguals i equilàters.
 Calculeu la mesura de l'angle x

Solució:

$$\text{angle CBE} = 30^\circ$$

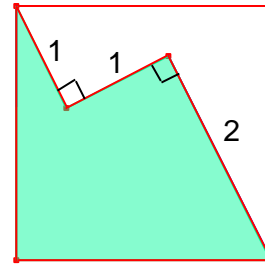
$$\text{angle CBD} = 90^\circ$$

$$\text{BC} = \text{BD}$$

$$\text{angle BCD} = 45^\circ$$

$$x = 105^\circ$$

3614.- En la figura calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea de quadrat exterior.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = c$

Siguen $\overline{DE} = \overline{EF} = 1, \overline{BF} = 2$

$\overline{DF} = \sqrt{2}, \overline{BE} = 5, \overline{BD} = c\sqrt{2}, \angle DFB = 135^\circ$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle DFB$:

$$2c^2 = 4 + 2 + 2 \cdot 2 \cdot \sqrt{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$c = \sqrt{5}$$

Siga $\angle KDE = \angle FBC = \alpha$

$$\cos \alpha = a, \sin \alpha = \sqrt{1 - a^2}$$

Siga $\overline{DK} = a$

Siga $\angle EBF = \beta$

$$\cos \beta = \frac{2\sqrt{5}}{5}, \sin \beta = \frac{\sqrt{5}}{5}$$

Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle $\triangle BJE$:

$$\cos(\alpha + \beta) = \frac{\sqrt{5} - a}{\sqrt{5}} = a \frac{2}{\sqrt{5}} - \sqrt{1 - a^2} \frac{1}{\sqrt{5}}$$

$$5a^2 - 3\sqrt{5}a + 2 = 0$$

Resolent l'equació:

$$a = \frac{2\sqrt{5}}{5}$$

$$\tan \alpha = \frac{1}{2}$$

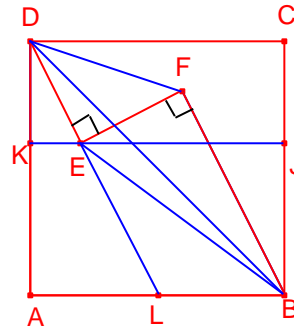
L'àrea ombrejada és:

$$S_{ABFED} = S_{KED} + S_{BFE} + S_{ABEK}$$

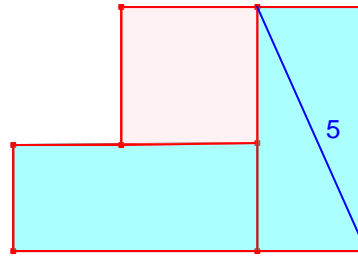
$$S_{ABFED} = \frac{1}{2}a \cdot \frac{1}{2}a + \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot 2 + \frac{1}{2} \left(c + \frac{1}{2}a \right) (c - a) = \frac{1}{5} + 1 + \frac{9}{5} = 3$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{ABFED}}{S_{ABCD}} = \frac{3}{5}$$

3615.- La figura està formada per dos rectangles iguals de diagonal 5 i un quadrat. Calculeu l'àrea total de la figura.

Solució:

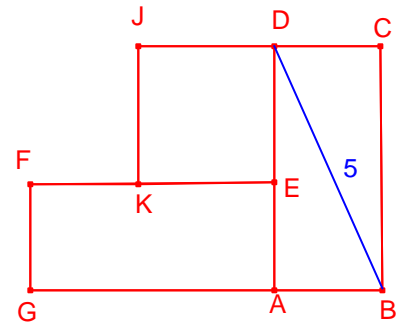
Siguen els rectangles $ABCD, AEF G$ de costats $\overline{AB} = a, \overline{BC} = b$

$$a^2 + b^2 = 25$$

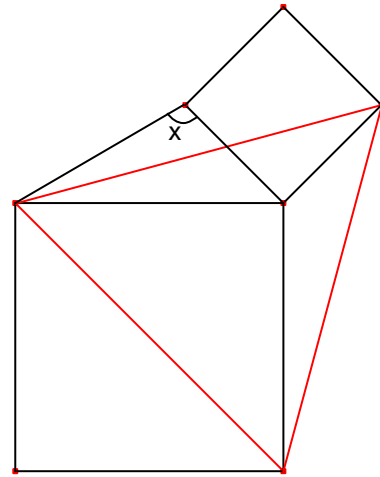
Siga el quadrat $JKED$ de costat $\overline{DE} = b - a$

L'àrea total és:

$$S_{total} = 2 \cdot S_{ABCD} + S_{JKED} = 2ab + (b - a)^2 = a^2 + b^2 = 25$$

3616.- La figura està formada per dos quadrats i un triangle equilàter.
 Determineu la mesura de l'angle x

Solució:

Siguen els quadrats $ABCD, CEFG$.

$$\angle DEC = 15^\circ$$

Els triangles $\triangle DCE, \triangle BCG$ són iguals (CAC)

$$\text{Aleshores, } \overline{BG} = \overline{DE} = \overline{BD}$$

$$\angle GBC = 15^\circ$$

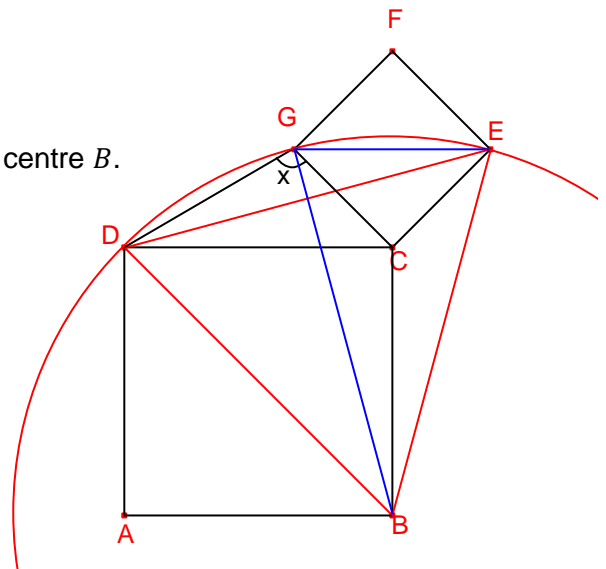
Els punts D, G, E pertanyen a la circumferència de centre B .

$$\angle DBE = 60^\circ$$

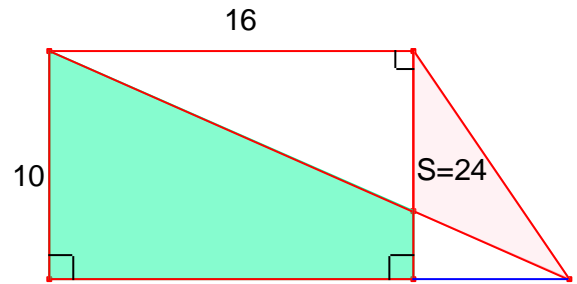
$$\text{Aleshores, } \angle DGE = \frac{1}{2}(360^\circ - 60^\circ) = 150^\circ$$

$$\angle CGE = 45^\circ$$

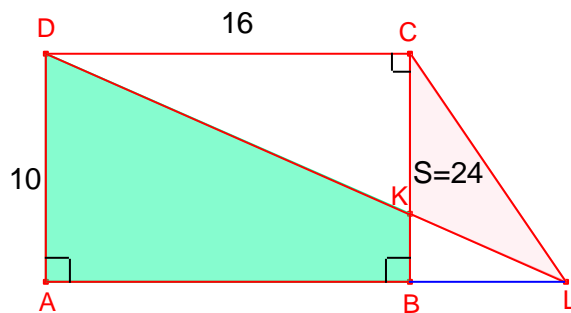
$$\text{Aleshores, } x = \angle DGC = 150^\circ - 45^\circ = 105^\circ$$

3617.- La figura està formada per un rectangle de costats 16 i 10.
 El triangle ombrejat té àrea 24.
 Calculeu l'àrea del quadrilàter ombrejat.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$ de costats $\overline{AB} = 16, \overline{AD} = 10$
 Siguen $\overline{BL} = a, \overline{BK} = b$
 Siga $S = S_{KLC} = 24$

Els triangles rectangles $\triangle DCK, \triangle LBK$ són semblants.
 Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{16}{a} = \frac{10 - b}{b}$$

$$(10 - b)a = 16b$$

L'àrea del triangle $\triangle KCL$ és:

$$\frac{1}{2}(10 - b)a = 24$$

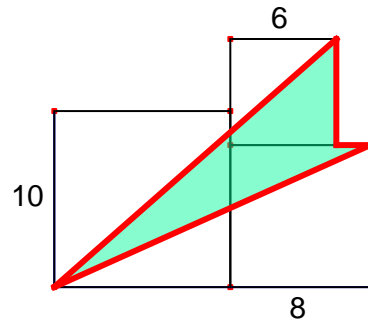
$$\frac{1}{2}16b = 24$$

$$b = 3$$

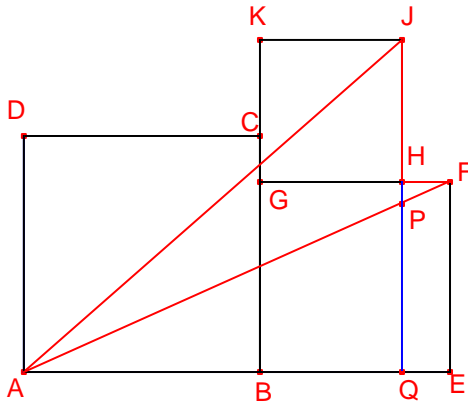
L'àrea del trapezi rectangle $ABKD$ és:

$$S_{ABKD} = \frac{10 + b}{2} 16 = 104$$

3618.- La figura està formada per tres quadrats de costats 10, 8 i 6, respectivament. Calculeu l'àrea de la regió ombrejada.

Solució:

Siguen els quadrats $ABCD$, $BEFG$, $GHJK$ de costats 10, 8 i 6, respectivament.

Siga P la intersecció de les rectes HJ i AF .

Siga Q la intersecció de les rectes HJ i AE .

Els triangles rectangles $\triangle AQP$, $\triangle AEF$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{PQ}{8} = \frac{16}{18}$$

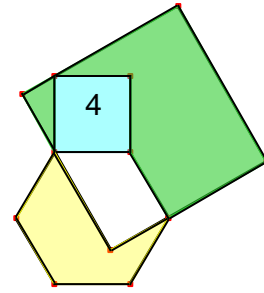
$$PQ = \frac{64}{9}, \quad HP = \frac{8}{9}$$

L'àrea del quadrilàter ombrejat $AFHJ$ és:

$$S_{AFHJ} = S_{AQJ} - S_{AQP} + S_{HFP} = \frac{1}{2} \cdot 16 \cdot 14 - \frac{1}{2} \cdot 16 \cdot \frac{64}{9} + \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot \frac{8}{9} = 56$$

3619.- La figura està formada per un hexàgon regular i dos quadrats. El menut d'àrea 4.
 Calculeu la diferència entre l'àrea verda i l'àrea groga.

Solució:

Siga el quadrat $DEHG$ de costat $\overline{DE} = 2$

Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$.

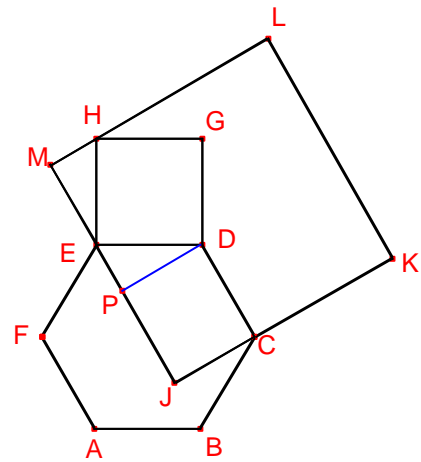
Siga el quadrat $JKLM$.

Siga P la projecció de D sobre MJ .

$$\overline{MH} = \overline{EP} = 1$$

$$\overline{ME} = \overline{PD} = \sqrt{3}$$

$$\overline{MJ} = 3 + \sqrt{3}$$

L'àrea verda és:

$$S_{verda} = S_{JKLM} - S_{DEHG} - S_{EJCD} = (3 + \sqrt{3})^2 - 4 - \frac{3+2}{2}\sqrt{3} = 8 + \frac{7}{2}\sqrt{3}$$

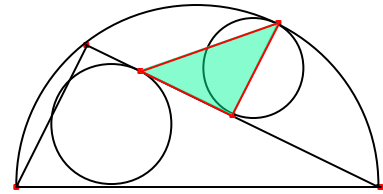
L'àrea groga és:

$$S_{grogà} = S_{ABCDEF} - S_{EJCD} = 6 \frac{\sqrt{3}}{4} 2^2 - \frac{3+2}{2}\sqrt{3} = \frac{7}{2}\sqrt{3}$$

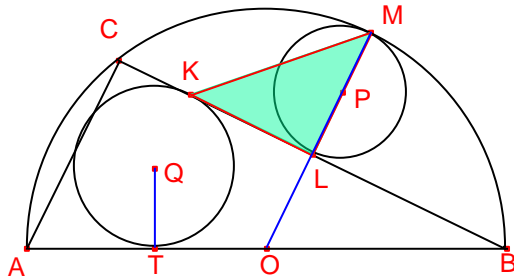
La diferència d'àrees és:

$$S_{verda} - S_{grogà} = 8 + \frac{7}{2}\sqrt{3} - \frac{7}{2}\sqrt{3} = 8$$

3620.- La figura està formada per un semicercle que conté dos cercles i dos triangles. El triangle ombrejat connecta tres punts de tangència. Proveu que el triangle ombrejat és isòsceles.

Solució:

Siga el semicercle de centre O i diàmetre $\overline{AB} = 2R$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PL} = r$

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC, A = 90^\circ$

Siga el triangle rectangle ombrejat $\triangle KLM, L = 90^\circ$

$$\overline{ML} = 2r$$

$$\overline{OL} = R - 2r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle OBL$:

$$\overline{BL} = 2\sqrt{r^2 - rR}$$

Els triangles rectangles $\triangle ABC, \triangle OBL$ són semblants i de raó $2 : 1$

Aplicant el teorema de Tales:

$$\overline{AC} = 2 \cdot \overline{OL} = 2R - 4r$$

$$\overline{BC} = 2 \cdot \overline{BL} = 4\sqrt{r^2 - rR}$$

El radi de la circumferència inscrita al triangle rectangle $\triangle ABC$ és:

$$s = \overline{CK} = \frac{\overline{AC} + \overline{BC} - \overline{AB}}{2} = \frac{2R - 4r + 4\sqrt{r^2 - rR} - 2R}{2} = -2r + 2\sqrt{r^2 - rR}$$

$$\overline{KL} = 2\sqrt{r^2 - rR} - 2r + 2\sqrt{r^2 - rR} = 2r$$

Aleshores, $\overline{KL} = \overline{LM}$